

NYHETER OM EU

NYHETSRESEN FRÅN FOLKRÖRELSEN NEJ TILL EU ■ MAJ 2007

Oavgjord första rond i EU-domstolen för Vaxholmsmålet

Stridsåtgärder för att motarbeta social dumping är förenligt med EU:s regelverk, under förutsättning att åtgärderna är proportionellt rimliga i förhållande till målsättningen.

Så resonerar den italienske generaladvokaten Paolo Mengozzi som nyligen presenterade sitt förslag till utslag från EU:s domstol i Luxemburg.

Det var i november 2004 som fackförbundet Byggnads inledde en blockad mot det lettiska byggföretaget Laval un Partneri. Byggnads krävde svenskt kollektivavtal, men företaget valde att teckna avtal med det lettiska byggfacket istället. Blockaden ledde slutligen till att Laval lämnade skolbygget i Vaxholm. Den svenska arbetsdomstolen (AD) gav Byggnads rätt, men våren 2005 beslutade domstolen att ta in ett förhandsavgörande från EU-domstolen i Luxemburg eftersom man ansåg att tolkningen av EU-rätten inte var självklar. AD ville få svar på två frågor. Den första frågan var om det är förenligt med EU:s regler om fri rörlighet för tjänster och förbud mot diskriminering att fackliga organisationer genom stridsåtgärder försöker tvinga utländska företag som har kollektivavtal i hemlandet att teckna svenska kollektivavtal.

Den andra frågan som AD ville ha besvarad är om svenska Lex Britannia, där det är tillåtet att ta till stridsåtgärder för att tvinga fack från andra länder att skriva kollektivavtal i Sverige trots att de har ett gällande avtal i hemlandet, är förenlig med EU-rätten. Enligt AD innebär lagen en "rättslig särbehandling" av utländska företag som tillfälligt arbetar i Sverige.

Generaladvokaten Paolo Mengozzi uppehåller sig i sin utredning framför

allt vid den första frågan, där han slår fast att fackliga stridsåtgärder är en grundläggande rättighet, som respekteras inom unionen. Han anser också att svenska konfliktregler inte innehåller något som står i strid med EU-rättens bestämmelser om den fria rörligheten för arbetskraft och tjänsteföretag. Men generaladvokaten ger inget generellt klartecken för fackliga stridsåtgärder mot företag från andra EU-länder som utför arbete i Sverige. Stridsåtgärderna måste för det första vara motiverade med hänsyn till "mål av allmänt intresse". Sådana mål kan vara att skydda arbetstagare och motverka social dumping. För det andra måste stridsåtgärderna stå i proportion till de mål facket vill uppnå. "Det skall [...] säkerställas att de stridsåtgärder som är lovliga enligt den svenska modellen är förenliga med framför allt proportionalitetsprincipen", skriver Paolo Mengozzi.

Detta krav ser företrädare för Svenskt Näringsliv som en "klar framgång". Generaladvokaten tar inte ställning till om Byggnads blockad mot Laval un Partneri, och Elektrikernas sympatiblockad, var proportionella. Den bedömningen överlåter han åt den svenska arbetsdomstolen. Men när AD gör sin bedömning ska den bland annat undersöka om ett avtal med Byggnads verkligen hade förbättrat de lettiska arbetarnas villkor avsevärt, skriver generaladvokaten. Villkoren får inte innebära att det blir en dubblering, eller ett jämförbart skydd med vad de anställda redan har enligt avtal från hemlandet.

Med andra ord är det inte tillåtet att sätta en utländsk arbetsgivare i blockad bara för att tvinga fram ett svenskt avtal

som är jämförbart med det kollektivavtal företaget hade med sig från hemlandet. Det betyder att svenska fackföreningar skulle kunna tillgripa stridsåtgärder gentemot företag med låga löner från EU:s nya medlemsländer, men inte mot företag från exempelvis Danmark eller Tyskland som har villkor jämförbara med Sveriges. I generaladvokatens yttrande heter det att fackens rätt att ta till stridsåtgärder ska anses utgöra "en av de allmänna principerna för gemenskapsrätten". Det ser de fackliga organisationerna som ett framsteg. Men faktum är att Byggnads och Elektrikerna hade hävdade att EU:s regler om fri rörlighet för arbetskraft och tjänsteföretag över huvud taget inte ska tillämpas på fackliga stridsåtgärder, utan enbart på stater. Men generaladvokaten anser att reglerna om fri rörlighet sätter gränser även för fackets handlande. Eva-Britt Svensson, EU-parlamentariker för vänsterpartiet och vice ordförande i Folkrörelsen Nej till EU, säger i en kommentar att generaladvokatens domförslag visar det att det nu är EU:s jurister som har tagit över beslutanderätten från politiker när det gäller arbetsmarknadsfrågor. Hon pekar också på att tjänstedirektivet inte fanns när Vaxholmskonflikten utspelades 2004 och att ett liknande fall i framtiden när tjänstedirektivets regler gäller mycket väl kan få en annan och ännu mer negativ utgång. Generaladvokatens utlåtande binder inte domstolen inför det slutliga avgörandet, men ger en tydlig fingervisning om hur domstolen kommer att se på frågorna. Den slutliga domen i målet kommer tidigast i slutet av året.

EU-avgiften blir 450 miljoner lägre

Sveriges medlemsavgift blir 49 miljoner euro, cirka 450 miljoner kronor, mindre i år jämfört med den beräkning som gjordes i regeringens budgetproposition i höstas. Då beräknades avgiften för 2007 till 28,9 miljarder kronor.

EU:s budget slukade mindre pengar än anslaget 2006. Det innebär att medlemsländernas avgifter blir drygt 1,8 miljarder euro lägre jämfört med tidigare antaganden.

För Sveriges del betyder det att 49 miljoner euro dras av från avgiften 2007.

Svenskarna skulle rösta nej

Tankesmedjan Open Europe har gjort en opinionsundersökning i alla EU:s medlemsländer. Enligt den vill 68 procent av svenskarna ha en folkomröstning om det kommer ett nytt EU-fördrag som ger EU mer makt. I en folkomröstning skulle 78 procent av svenskarna rösta nej. Endast 4 procent av svenskarna vill att EU ska få mer makt, och hela 59 procent tycker att EU borde få mindre makt.

Färre mål avgjorda i EU-domstolen

EU-domstolen i Luxemburg fick år 2006 in fler nya mål, 537, jämfört med året innan då 474 nya mål kom in. Trots detta minskade antalet mål som väntade på avgörande från 740 till 731. Samtidigt som antalet avgjorda mål minskade från 574 år 2005 till 546 år 2006 blev handläggningstiden kortare. Förra året tog det i genomsnitt 19,8 månader att få ett förhandsavgörande. Handläggningstiderna har stadigt minskat från 25,5 månader år 2003.

EU positiv till ny regering i Serbien

Tills slut ser Serbien ut att få en ny regering med siktet inställt på EU. Enligt EU-kommissionären för utvidgningsfrågor, Olli Rehn, kan regeringsuppbyggnaden bädda för att förhandlingar om ett samarbetsavtal mellan EU och Serbien återupptas omgående.

"Serbiens väg mot EU kommer att

vitaliseras omedelbart", sa Olli Rehn i ett skriftligt uttalande.

Nya anslag mot alkoholpolitiken

EU-parlamentets ekonomiska utskott går emot förslaget om högre minimiskatter på öl och vin för att minska den omfattande gränshandeln med alkohol. Det är bättre att högs-katteländer som Sverige sänker sina skatter, anser utskottet. Samtidigt ifrågasätter EU-kommissionen på nytt Systembolagets handelsmonopol. Systemet misstänks diskriminera leverantörer i andra EU-länder genom att den som vill köpa öl eller vin som inte finns i sortimentet, måste beställa minst 240 flaskor öl eller 12 flaskor vin för att Systemet ska ta hem varorna.

33 kilo kyckling per kvadratmeter

EU:s jordbruksministrar har enats om nya krav för hur slaktkycklingar får födas upp. De nya reglerna, som diskuterats i nästan två år, gäller besättningar på minst 500 slaktkycklingar och ställer krav på hur stort utrymme djuren ska ha. Enligt direktivet tillåts maximalt 33 kilo kyckling per kvadratmeter. I vissa fall tillåts dock en beläggning på 39 kilo per kvadratmeter. Eftersom det rör sig om ett minimidirektiv kan Sverige behålla sina strängare regler.

Fransk linje om Turkiet oroar

Den nye franske presidenten Nicolas Sarkozy har drivit en hård linje mot att Turkiet ska bli EU-medlem. Det är något som oroar EU-kommissionen. - Det är många i Bryssel som just nu undrar över hur det ska gå med Turkiet, eftersom det har funnits ganska kategoriska uttalanden från Sarkozy, säger EU-kommissionären Margot Wallström. Nicolas Sarkozy har tidigare uttalat sig mot ett framtida turkiskt EU-medlemskap. Han menar att Turkiet inte hör hemma i Europa.

Förhandlingarna om ett turkiskt medlemskap i EU inleddes 2005. EU:s linje är att Turkiet kan bli medlem under förutsättning att landet gör politiska reformer, respekterar mänskliga rättig-

heter och bidrar till att lösa frågan om det delade Cypern.

Lag om rökning får nobben i EU

Riksdagen vill inte ha bindande EU-regler om att förbjuda rökning på allmänna platser. Det är bättre med allmänna riktlinjer om att fler miljöer ska vara rökfria, anser riksdagsledamöterna.

Bakgrunden är den grönbok, ett diskussionsunderlag, som EU-kommissionen presenterade 2006 om hur EU-länderna ska få bukt med rökningen. Enligt kommissionen dör närmare 80.000 personer av passiv rökning varje år inom unionen.

Bryssel ger upp mot brittiska mått

EU ger upp sina försök att få britterna att byta yards mot meter och pint mot halvliter. En talesman för EU-kommissionen uttalade i början av maj att brittisk måttstandard får fortsätta att användas, vid sidan det annars dominerande metersystemet. Neil Herron, kampanjchef för Metermartyrernas grupp i England, är mycket belåten med uttalandet. - Det är medborgarmakt som har tvingat EU-kommissionen och den brittiska regeringen att överge metrifieringsprogrammet. Vi har räddat pinten, milen, yarden och foten, liksom pund och uns, säger Herron.

Wallström vill döpa om EU:s grundlag

När det gäller framtiden för EU:s konstitutionsförslag är det mesta skrivet i stjärnorna. Grundlagsprojektet har inte tagit sig ur krisen som uppstod när Frankrike och Holland för två år sedan sade nej i folkomröstningar. Konstitutionsförslaget har små möjligheter att överleva. I vart fall krävs det omfattande kosmetiska ansiktslyftningar. En sådan föreslog propaganda-kommissionären Margot Wallström när hon framträdde på Nalen i Stockholm på den så kallade Europadagen. - Jag tror att man ska hitta på ett helt nytt namn. Kanske något som innehåller solidaritet. Eller Solutions united (förenade lösningar).